

FÖR SOLNAS BÄSTA

HANDLINGSPROGRAM 2022-2026

KONTAKT

www.centerpartiet.se/solna
facebook.com/solnacentern
instagram.com/centerpartiet_solna

BLI MEDLEM

Swisha 150 kr till 123 421 85 33
tillsammans med personnummer
och epostadress.

Innehållsförteckning

Förord	3
1. Demokrati	4
1.1 Grön liberalism	4
1.2 Insyn och öppenhet	4
1.3 Inflytande	5
2. Utbildning	6
2.1 Förskolebarn	6
2.2 Skolbarn	6
2.3 Förutsättningar för en bättre förskola och skola	9
3. Mat	11
3.1 Mat	11
3.2 Tillagningskök	11
4. Miljö	13
4.1 Hållbar stadsutveckling	13
4.2 Biologisk mångfald	13
4.3 Vattenmiljöer	14
4.4 Dricksvatten och avloppsrenning	14
4.5 Avfallshantering och nedskräpning	15
5. Klimat	17
5.1 Klimatstrategi och klimatanpassning	17
5.2 Förnybar energi och energianvändning	17
5.3 Klimatsamverkan	18
6. Trafik	19
6.1 Motortrafik	19
6.2 Kollektivtrafik	19
6.3 Gång och cykeltrafik	20
6.4 Luftkvalité och buller	21
7. Stadsmiljö	23
7.1 Stadsbyggnad	23
7.2 Promenadvägar, parker och grönområden	23
7.3 Bygglov, byggprojekt och planprocess	24

7.4 Belysning	25
8. Jämställdhet	26
8.1 Sexualiserat våld och våld i nära relationer	26
8.2 Hedersrelaterat våld och förtryck	26
9. Jämlikhet	28
9.1 En stad för alla	28
9.2 HBTQ+	28
9.3 Antirasism	29
9.4 Funktionsnedsättning	29
9.5 Åldersdiskriminering	30
10. Omsorg och stöd	31
10.1 Stöd för äldre	31
10.2 Stöd för unga	32
10.3 Stöd för personer med funktionsnedsättning	32
10.4 Psykisk ohälsa	33
11. Integration	34
11.1 Förbättrad integration	34
11.2 Svenska för invandrare (SFI)	35
12. Trygghet och social utsatthet	36
12.1 Brottsförebyggande arbete	36
12.2 Tiggeri	36
12.3 Hemlöshet	37
13. Stadens ekonomi och organisation	38
13.1 Ekonomisk hållbarhet	38
13.2 Arvodering och partistöd	38
13.3 Upphandling och avtalsuppföljning	39
14. Näringsliv	40
14.1 Solnamodellen och arbetstillfällen	40
14.2 Företagsklimat	40
15. Kultur och fritid	42
15.1 Föreningsliv	42
15.2 Mötesplatser för barn och unga	42
15.3 Friskvård för seniorer	43
15.4 Kultur och nöje	43
15.5 Kulturmiljö	44
15.6 Idrott och anläggningar	44

Förord

Du håller nu Centerpartiet i Solnas handlingsprogram 2022-2026 i handen!

Här kan du läsa om våra politiska prioriteringar för kommande mandatperiod, där vi uttrycker hur vi vill och kan göra skillnad för Solnas och solnabornas bästa.

Årets val handlar mycket om frihet, demokrati och är ett värderingsval. Vår stora demokratiska tradition och förmåga till praktiskt samarbete gör att Centerpartiet är med och leder det största antalet kommuner och regioner i Sverige, i de allra flesta fall i liberala mittenstyren.

Centerpartiet i Solna vill fortsätta ta ansvar för Solna. Vårt bidrag har märkts och kommer fortsätta märkas. Några exempel är större delaktighet för medborgarna i beslutsprocesser, för bättre miljö - inte minst i våra vattendrag, förbättrad trafiksituation med gående och cyklister som prioritet, bättre skolor och förskolor, särskilt genom ökad resurstilldelning till skolorna.

För näringslivets bästa och för boendes bästa vill vi fortsätta utveckla staden som en trevlig och välmående kommun, med bibehållna gröna värden, där småföretag och medborgare ska trivas att verka och finnas.

Tillgänglighet, trygghet och att se alla människor är grundläggande värden för Centerpartiet. Vi vill därför verka för Sveriges bästa kollektivtrafik där Solna är ett nav i regionen. Vi vill också förstärka resurserna till barn med särskilda behov samt sänka riktmärket för klasstorlek till 25 elever i genomsnitt per klass..

Vi hoppas att du vill lägga din röst på oss den 11 september för Solnas bästa!

Paul Westin

Kretsordförande Centerpartiet i Solna

1. Demokrati

1.1 Grön liberalism

Centerpartiet är ett grönt, liberalt och decentralistiskt parti. Vi tror på individens rätt och förmåga att själv forma sin egen framtid och vi vill att beslut fattas så nära människan som möjligt, allra helst vid hennes egen köksbord.

Som politiker vill vi arbeta med att skapa förutsättningar för individer, företag och föreningar att förverkliga sina drömmar och visioner. Vi vet att Solna är så mycket mer än bara den kommunala verksamheten, och vi vill arbeta för en mångfarterad stad där kommun, näringsliv och civilsamhälle samarbetar och kompletterar varandra.

En välmående planet är en förutsättning för individens frihet och välfärd. Därför är omsorg om miljö och klimat en självklar del av vår ideologi. Vi vill arbeta för ett grönt Solna, där människor lever i närhet och samspel med naturen.

1.2 Insyn och öppenhet

Kommunens verksamhet ska präglas av öppenhet. Det ska vara enkelt för medborgare att ta del av beslut och politiska processer. Möjligheten till insyn är en grundläggande demokratisk förutsättning. Utan insyn är det nämligen svårt att utöva inflytande. Eftersom politiker är förtroendevalda är det viktigt att medborgare kan ta del av och följa arbetet.

En av kommunens främsta beslutande organ är kommunfullmäktige. Idag kan fullmäktige följas både digitalt och på plats. Lokalen är inte utrustad med hörslinga, webbsändningen är inte textad och ljudkvalitén varierar. För att öka tillgängligheten borde hörslinga installeras, sändningen textas och ljudupptagningen förbättras.

Centerpartiet vill också se över hur kommunens arbete kan utvecklas, exempelvis om det går att upprätta en öppen webbtjänst för stadens exploateringsarbete. Via denna kan medborgare komma med tidiga förslag i stadens utveckling, ge exempel på platser man tycker kan förbättras och vilka som bör värnas. För att nå breda grupper på platsen som berörs, vill vi också att man ska kunna jobba med mobila utställningsmontrar vid mer omfattande stadsbyggnadsprojekt.

Vidare så vill vi även ta ett helhetsgrepp om det digitala diariet. Den är i stort behov av förbättring. På så sätt kan vi öka tillgängligheten till nämndhandlingar.

Centerpartiet vill:

- upprätta mobila utställningsmontrar vid mer omfattande stadsbyggnadsprojekt
- öka transparensen och insynen inom förvaltningen

- att tillgängligheten till kommunfullmäktigemöten förbättras för personer med syn- och hörselnedsättningar genom att webbsändningen textas och hörslinga installeras i möteslokalen
- upprätta en öppen webbtjänst för stadens exploateringsarbete
- ta ett helhetsgrepp om diariet så att det förbättras

1.3 Inflytande

I Sverige har vi en representativ demokrati. Det innebär att folket indirekt styr genom att utse representanter till kommun, region och riksdag. När medborgare i Solna röstar i kommunalvalet utövar de sitt inflytande i den lokala politiken. De väljer vilket parti som ska företräda dem. Politikernas uppgift är att förvalta detta förtroende och driva den politik som utlovats.

En återkommande önskan från Solnas invånare är att kommunen ska bli bättre på att ge dem inflytande. Medborgares möjlighet att påverka politiska beslut är en viktig demokratisk förutsättning. Även om folkets inflytande primärt sker genom att de utser politiska representanter så är det viktigt att de får möjlighet att uttrycka sin vilja, i allt från enkla felanmälningar till stora strategiska beslut.

Viktiga beslut måste förankras hos dem det berör och det behöver kommunen bli bättre på. Solna har varit dåliga på att involvera folk i ett tidigt skede och öppenheten, insynen och transparensen behöver förbättras.

Centerpartiet vill att politik ska vara näroddad. Beslut ska fattas så nära de människor som berörs som möjligt. Detta innebär att det ska vara lätt att få information och kunna påverka. För att kunna uppnå detta behöver kommunen utreda hur vi kan stärka medborgares inflytande.

Medborgardialog kan ske på många sätt och i olika skeden av processen. Det är viktigt att staden tar fram arbetssätt som är väl förankrade med medborgare, förtroendevalda och tjänstemän för att det ska fungera på ett bra sätt. Vi behöver också arbeta för att nå de som inte brukar delta i de traditionella samråd som ordnas av kommunen.

Centerpartiet vill:

- öka medborgardelaktigheten och möjligheten till delaktighet i beslutsprocesser
- skapa bättre forum för mångsidig och inkluderande medborgardialog mellan staden och intressegrupper
- upprätta medborgardialog så tidigt som möjligt i beslutsprocesser
- effektivisera kommunens hantering av felanmälningar
- förbättra medborgardialogen när Solna tar fram planprogram och detaljplaner

2. Utbildning

2.1 Förskolebarn

Små barn behöver närhet och trygghet för att utvecklas och må bra. Barngrupperna får inte vara för stora. De ska ledas av vuxna så att varje barn kan ses och få sina olika behov tillgodosedda.

Kommunen har tagit fram en strategi för att öka kvalitén i Solnas förskolor. En viktig åtgärd handlar om förskoleavdelningarnas storlek. Centerpartiet vill nå Skolverkets riktmärke, det vill säga 4-5 barn per pedagog, beroende på barnens ålder. Då behövs fortsatta satsningar i fler delar.

En översyn av organisation och arbetssätt har resulterat i att ett flertal förskolor har byggts om för att bli mer funktionella och därmed möjliggöra mindre barngrupper. Arbetet med att öka kompetensen hos personalen har även kommit en bit på vägen. Fokus och resurser behöver nu ligga i satsningar för att fortsatt öka kompetensen hos personalen och säkerställa en tillräckligt hög personaltäthet för att ha förutsättningar för att minska barngruppernas storlek.

Behovet av extra stöd i förskolemiljön kan finnas redan i tidig ålder.

Specialpedagoger är viktiga resurser i ett förebyggande arbete där man tidigt identifierar hinder i barns lärande och stöttar upp förskoleverksamheten. I Solna finns goda exempel på förskolor där specialpedagoger medverkat och utifrån barnets behov av stöd bidragit till en mer välfungerande verksamhet. På samma sätt kan logopeder vara ett stöd inte bara direkt till barnen, utan också hjälpa pedagogerna med språktränande pedagogik.

Centerpartiet vill:

- öka likvärdigheten i förskolan och den pedagogiska omsorgen
- att resurser fortsatt satsas på kompetensutveckling av personal
- öka personaltätheten för att nå Skolverkets riktmärke för förskoleavdelningarnas storlek
- arbeta för att behålla de förskollärare som redan finns i verksamheten
- att det ska finnas minst en specialpedagog per förskoleområde
- att det ska finnas en vaktmästare per förskoleområde

2.2 Skolbarn

Förutsättningar för en bra skolgång

En bra skolgång är en viktig faktor i varje barns liv. En bra skolgång rymmer många olika aspekter. Det handlar bland annat om att gå ut skolan med godkända betyg, att känna sig trygg och inte vara utsatt för mobbning, att känna sig utmanad

kunskapsmässigt, att få stöd när man behöver det och att ha en god arbetsmiljö runt omkring sig.

Barn i skolan med rätt förutsättningar mår bättre och klarar av skolan bättre. Det gör oss alla till vinnare på lång sikt. För att nå dit behöver vi ge elever och lärare rätt förutsättningar. Resurser i form av avsatta medel är en grundläggande förutsättning för en målmedveten, ansvarstagande och långsiktig satsning på skolan. Bland annat behövs fler legitimerade och behöriga lärare, en högre lärartäthet och en välutbyggd elevhälsa. Som led av det är det också viktigt att stärka samarbetet mellan berörda instanser som förskola, skola, barn- och ungdomspsykiatrin (BUP), ungdomsmottagning och socialtjänst. Då är det lättare att tidigt fånga upp barn och ungdomar som har behov av stöd eller riskerar att hamna på glid.

Elever i behov av extra stöd

I alla skolor, både fristående och kommunala, finns det barn som behöver mer stöd än andra. I Solna ska alla barn få den hjälp de behöver för att klara sin skolgång. En del för att säkerställa detta är att anställa en central samordnare som kan hjälpa eleverna att få den hjälp som de behöver.

För pedagoger som möter barn i förskola och skola med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF) är det av stor vikt att ha både förståelse och kunskap kring diagnoser för att skapa en tillgänglig lärandemiljö. Centerpartiet vill att alla pedagoger i Solnas skolor och förskolor ska genomgå en utbildningsinsats kring NPF. Det är viktigt att jobba främjande och förebyggande för att kunna möta alla elever och förskolebarn, så att de får hjälp och stöd tidigt.

Resursskolor

Resursskolorna är viktiga för de elever som har behov av särskilt stöd för en fungerande skolgång. Behovet av stöd kan variera. Exempelvis kan stöd kring skolnärvaro, beteende, inlärning eller sociala relationer vara aktuella.

Mer resurser behöver tillföras för att möjliggöra att alla elever i behov av stöd kan nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling och sociala utveckling genom olika åtgärder och anpassningar.

Strukturbidraget behöver höjas för barn i behov av olika stöd, för att garantera att de får den utbildning som de har rätt till. Centerpartiet i Solna vill även se över möjligheten att i högre grad kunna differentiera och rikta medel inom ersättningssystemet till barn i behov av utökat stöd.

Solna ska vara en initiativtagare till att starta upp en regional grundskolesamverkan inom ramen för kommunksam arbetet StorSthlm. Det behövs för att förbättra tillgänglighet och likvärdighet mellan olika kommuner.

Klasstorlek

Klasstorlek påverkar elevers studieresultat. Mindre klasser underlättar skapandet av kommunikativa lärandemiljöer, förståelsen av elevernas kunskaper och att lärarna får mer tid för att uppmärksamma de enskilda eleverna och deras behov.

Riktmärket, dvs genomsnittlig klasstorlek i planeringen, är i Solna idag på 30 elever per klass. Beroende på ålder och klassmänsättningens behov så är detta riktmärke för högt. Centerpartiet i Solna vill öka möjligheten till lärande och elevens deltagande och engagemang, genom att justera riktmärket till ett genomsnitt på 25 elever per klass.

Studiero

Skolor och förskolor ska vara trygga miljöer för våra barn och ungdomar. Det gäller både den fysiska och psykiska miljön. Elever behöver studiero för att på bästa sätt kunna tillgodogöra sig undervisningen. Lokala ordningsregler, i form av kontrakt mellan vårdnadshavare och skola, är ett exempel på verktyg som tillämpas för att skapa en lugn och trygg skolmiljö både på lektioner och raster.

Socialpedagoger

Fler stödfunktioner till både elever, föräldrar och lärare behövs i ett förebyggande arbete i skolan. Socialpedagoger kan bidra i arbetet för elever som har behov av socialt stöd för att komma till skolan, få en ökad motivation eller att strukturera upp sin vardag.

Ett pilotprojekt har utförts i en av Solnas större skolor med goda resultat. För att ha en större möjlighet att öka elevers måluppfyllelse och deras välmående ser Centerpartiet positivt på att fortsätta arbetet och öka närvaren av socialpedagoger i skolorna.

Digital undervisning

I huvudsak ska undervisning ske fysiskt, men för elever som av olika skäl inte har möjlighet att närvara i skolan, så vill Centerpartiet verka för en möjlighet att kunna ansluta sig till en digital klass. Det kan till exempel röra sig om hemmasittare, med en längre period av skolfrånvaro, där digital undervisning kan vara ett steg på vägen tillbaka till skolan. Det kan också gälla andra grupper av elever som på grund av kortvarig sjukdom har möjlighet till en digital uppsamlingsplats för att inte halka efter alltför mycket i skolarbetet.

Skolresultat

Centerpartiet i Solna vill att kommunen utvecklar den framtagna strategin för höjda kunskapsresultat i Solnas skolor för att nå ännu längre i arbetet. Förbättring av vissa delar i resultaten har skett, men fler åtgärder behöver komma till för att höja kvalitén och förbättra kunskapsresultaten i Solnas skolor.

Centerpartiet vill:

- utveckla strategin för höjda kunskapsresultat
- sänka riktmärket för klasstorlekar till i genomsnitt 25 elever/klass
- ha en utbildningsinsats för pedagoger för att höja kunskapen rörande NPF
- se över möjligheten till en utökad differentiering av resurser inom ersättningssystemet.
- Solna ska vara en initiativtagare till att starta upp en regional grundskolesamverkan inom ramen för StorSthlm.
- stärka samarbetet mellan de instanser som berör barns och ungas hälsa, exempelvis förskola, skola, BUP, Ungdomsmottagning och socialtjänst.
- anställa en central samordnare för barn i behov av stöd i förskola och skola
- öka kompetensen och säkerställa resurserna för att jobba främjande och förebyggande för att möta alla elever och förskolebarn, så att de elever som behöver stöd får det och att studieron ökar

2.3 Förutsättningar för en bättre förskola och skola

Valfrihet och utbildning

Vi vill att det ska finnas tillgång till både goda kommunala förskolor och skolor och goda fristående alternativ. Det ska inte spela någon roll om man väljer privat eller kommunal verksamhet. Vi vill att det ska gå att välja en mindre skola likväld som en större. Därför bör det finnas en blandning av förskolor och skolor i kommunen både när det gäller huvudmän och skolstorlekar.

Vidare så behöver kommunen bli bättre på samverkan mellan kommunala och fristående förskolor och skolor för att öka likvärdigheten. Bland annat vore det önskvärt med gemensamma ansökningssystem för både kommunala och fristående skolor och förskolor.

Skol- och förskolebyggnader samt gårdar

Våra barn och unga tillbringar en stor del av sin tid i våra förskolor och skolor. Deras arbetsmiljö ska hålla en god standard. Underhållet av stadens skolbyggnader har historiskt inte varit tillräckligt bra och många lokaler har därför varit i behov av omfattande renovering. De senaste åren har därför stadens fastighetsorganisation förändrat och utvecklat sitt arbetssätt med underhåll av verksamhetslokaler och -gårdar för att bli mer långsiktigt. Under 2021 tillskapades också en särskild skolupprustningsfond som kommer kunna användas för stora renoveringsprojekt av

stadens skollokaler. Genom att säkerställa att varje skola också har tillgång till en vaktmästare avlastas lärare och övriga anställda med arbetsuppgifter i gränslandet till fastighetsområdet.

Daglig rörelse är positivt både för inlärning och det allmänna välbefinnandet, därför är det viktigt att skolgårdarna uppmuntrar till lek och rörelse. I de riktlinjer som tas fram för Solnas förskolegårdar och skolgårdar, verkar Centerpartiet för att skapa variationsrika miljöer som erbjuder möjligheter till olika typer av aktiviteter. Fasta lekredskap, naturmiljö och grönska som inspirerar till kreativ lek är viktiga förutsättningar för social interaktion och fysisk hälsa.

Ekonomiska resurser

Skola och förskola är en stor del av kommunens budget och i många delar finns behovet av kraftigt ökade resurser. En ökning av skolpengens storlek är nödvändig för att säkra att förvaltningen har tillräckliga resurser för att bedriva en verksamhet av god kvalitet. Det måste också finnas tillräckliga resurser för att minska barngruppernas storlek.

Skolvägar

Barnens skolvägar ska vara säkra och trygga. Därför vill vi arbeta vidare med att implementera den plan för säkra skolvägar som tagits fram. Exempel på åtgärder är hastighetssäkring av övergångsställen, säkra avlämningsplatser på lagom avstånd från skolan, med mera. En viktig del är också att uppmuntra hållbara transportsätt som gång och cykel.

Barnkonsekvensanalys

Barnkonsekvensanalyser ska tas fram när kommunen genomför en större omorganisation. Det innebär att vi tar in barnens synpunkter och erfarenheter inför beslut som påverkar dem. Centerpartiet vill att konsekvensanalyserna blir en del av underlaget inför beslutsfattande.

Centerpartiet vill:

- ha en långsiktigt hållbar finansiering av våra skolor och förskolor där valfrihet inom skola och förskola ska gälla både huvudmän och skolstorlekar
- öka lärartätheten och andelen behöriga lärare samt verka för kompetensutveckling
- utöka förebyggande insatser genom fortsatt arbete med socialpedagoger samt arbeta för att ha minst en specialpedagog per skola
- verka för trygga skolvägar
- arbeta för en grön och stimulerande utedränering vid förskolor och skolor
- att det ska finnas en vaktmästare på varje skola
- förenkla administrationen för föräldrar genom ett gemensamt ansökaningssystem för alla skolor och förskolor.

3. Mat

3.1 Mat

Mat som serveras inom kommunens verksamhet, exempelvis förskola, skola och äldreomsorg, ska vara god, sund och hållbar. Den ska också vara närodlad i den utsträckning det går och är miljömässigt smart, bland annat genom att ställa krav på antibiotikaanvändning enligt svensk modell. Centerpartiet har därför arbetat för att driva igenom matstrategin "Solna stads strategi för hälsosam och hållbar mat".

Sättet vi producerar, transporterar och konsumerar påverkar nämligen både miljö och klimat. Vi behöver därför aktivt arbeta med dessa frågor om vi ska uppnå uppsatta hållbarhetsmål, som exempelvis hållbar antibiotikaanvändning. Maten vi serverar behöver ha en balans mellan att vara närodlad, hållbar och ha en bra kvalité. Vi behöver också arbeta för att minska matsvinnet.

Mat är också en stund för njutning och samvaro. Om vi vill att våra äldre och våra barn ska må bra, behöver vi också ha ett större fokus på smakupplevelse och näringssinnehåll.

Om maten inte är god, kommer den ändå inte att ätas i samma utsträckning, då spelar det ingen roll om den är näringssrik. Det är därför otroligt viktigt att kommunen serverar mat som både ger njutning och energi.

För att uppnå detta vill Centerpartiet fortsätta arbetet med att ta ett helhetsgrepp om den mat som serveras inom kommunen. Ett sätt att uppnå detta är bland annat genom att ha egna kockar. Fördelen med detta är att vi bättre kan styra över råvarainköp, matsvinn och vad som serveras.

Centerpartiet vill:

- ha ett ökat fokus på smakupplevelse, näringssinnehåll och klimatpåverkan vid upphandling av mat
- fortsatt ta ett helhetsgrepp om den mat som serveras i Solna
- arbeta för att minska matsvinn
- att Solna vid livsmedelsupphandlingar ställer krav på ansvarsfull antibiotikaanvändning och djurskydd motsvarande svensk standard
- att Solna i första hand strävar efter att ha egna kockar

3.2 Tillagningskök

Tillagningskök ger kommunen bättre kontroll över maten som serveras inom verksamheterna. Av olika skäl har inte alla verksamheter idag ett tillagningskök. Det tycker vi är mindre bra. Vi vill därför ställa krav på att kommunen vid ny- och ombyggnad, där det är möjligt, åtgärda detta.

Med hjälp av tillagningskök kan vi ställa högre krav på bland annat hållbarhet och näringsinnehåll. Det blir dessutom enklare att skapa en bättre smakupplevelse. På så sätt kan vi förbättra kvaliteten i hela Solna.

Centerpartiet vill:

- det ska finnas tillagningskök nära eller i anslutning till alla våra verksamheter där det är möjligt
- ställa krav på tillagningskök vid ny- och ombyggnation av förskolor och skolor om det inte redan finns tillgång till det i närheten

4. Miljö

4.1 Hållbar stadsutveckling

Under de senaste åren har Solna förtätats. När det byggs mycket i städer blir ofta grönytorna mindre och färre. De ersätts istället med byggnader, asfalt och vägar. Om exploateringen inte sker på ett hållbart sätt riskerar man att skada närmiljön.

Grönytor har en viktig roll för den biologiska mångfalden. De är också viktiga om vi ska ha en hälsosam och säker livsmiljö. Exempelvis renar växter både luft och vatten. Dessutom underlättar grönytor när det kommer regn eftersom det hjälper vattnet att rinna undan.

För Centerpartiet är det därför viktigt att stadsutvecklingen sker på ett hållbart sätt. När vi bygger behöver vi ta hänsyn till social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet. Det är ett arbete som också måste involvera civilsamhället för att bli framgångsrikt.

Ett sätt att främja hållbar stadsutveckling är genom ekosystemtjänster. Ekosystemtjänster innebär att man nyttjar naturen på ett sätt som gynnar människor. Genom sammanhängande grönområden, mer växtlighet och gröna tak skapar vi bättre förutsättningar för både solnabor och för den biologiska mångfalden.

Centerpartiet vill:

- dra nytta av växters förmåga att minska trafikbuller och rena luft och vatten
- fortsätta, och hitta ytterligare sätt att involvera och stötta medborgare, föreningar och företag i det lokala miljöarbetet
- utveckla arbetet med ekosystemtjänster
- att varje byggprojekt ska sträva efter att utnyttja de möjligheter som finns för att skapa mervärden och bidra till en renare vattenmiljö

4.2 Biologisk mångfald

Biologisk mångfald är en förutsättning för människans liv på jorden. Mångfalden behövs om vi ska kunna bevara våra ekosystem och få dem att må bra. Det är därför centralt att Solna fortsätter arbeta med dessa frågor.

Stadens olika grönområden hänger ihop via gröna samband. Att strategiskt säkra gröna samband mellan dessa är viktigt när staden byggs ut, exempelvis nätverken av ekar och lindar som är viktiga värdträd för andra organismer. Genom att också tillföra mer mark som sköts som ängsmark, gynna pollinerande insekter som bland annat vildbin, samt ytterligare stärka skötseln av stadens tre naturreservat (Ulriksdal, Råstasjön och Igelbäcken) ges bättre förutsättningar för en starkt

biologisk mångfald i vår kommun. Arbetet bör styras genom en övergripande strategi på området.

Centerpartiet vill:

- värna den biologiska mångfalden genom säkra och starka gröna samband
- fortsätta utveckla Solnas arbete med att tillföra ängsmark till gagn för pollinerande insekter, exempelvis vildbin
- fortsätta stärka skötseln av stadens tre naturreservat
- Solna tar fram en strategi för att öka ekologiska värden inom kommunen

4.3 Vattenmiljöer

Vatten som naturresurs är en viktig källa till god hälsa och välmående. Att anlägga dagvattendammar och vattenparker kan både hjälpa till att rena vattnet, skydda från översvämnningar och bidra till en vacker och lekfull miljö. Centerpartiet har varit pådrivande i stadens arbete med utbyggnad av dagvattendammar. Våtmarker bidrar till ökad biologisk mångfald, samtidigt som de renar vattnet innan det rinner ut i vattendrag eller ned i grundvattnet. För att kunna göra detta på ett hållbart sätt har Centerpartiet hjälpt till att driva igenom en blåplan. En blåplan ger riktlinjer för hur våra sjöar och vattendrag ska vårdas, utvecklas och förvaltas. Slutligen vill vi renodla ansvarsfördelningen inom staden, så Solna vatten får hela ansvaret för dagvattnet från det att det lämnat gatan.

Centerpartiet vill:

- fortsätta arbetet med en blåplan för kommunen
- att blåplanen ska inkludera hur staden bättre kan utnyttja och utveckla vattnets estetiska värden som ekosystemtjänster
- överföra ansvaret för dagvattenanläggningarna som byggts de senaste åren till Solna Vatten

4.4 Dricksvatten och avloppsrening

Tillgången till rent dricksvatten tas tyvärr ofta för givet. Detta är något vi inte bör göra. Vår dricksvattenkälla Görvälnviken i Järfälla och reservvattentäkterna som tar vatten från grundvattnet är nämligen känsliga för klimatförändringar, föroreningar och andra påfrestningar.

Centerpartiet arbetar för att Käppalaverket, det reningsverk som Solnas avloppsvatten går till, ska byggas om till ett modernt reningsverk anpassat för en större befolkning. Vattnet kan inte renas från vissa typer av restprodukter, till exempel läkemedelsrester eller mikro- och nanoplaster¹. På lokal nivå vill också Centerpartiet fortsätta arbetet med vårt blåplan.

---

¹ Nanoplaster och mikroplaster är väldigt små delar av nedbruten plast

Solna Vatten AB har idag landets lägsta förbrukningsavgifter för dricksvatten. Det är bra att det kommer solnaborna till nytta, men för att säkerställa också en långsiktigt hållbar avgiftsmodell i ljuset av investeringsbehov och kostnadsutveckling, bör avgiftsmodellen även utredas på längre sikt.

Centerpartiet vill:

- att Solna Vatten utreder avgiftsmodellens påverkan på lång sikt
- genomföra planerade investeringar för kapacitet och bättre
- miljöprestanda inom såväl Norrvatten som Käppalaförbundet

4.5 Avfallshantering och nedskräpning

Solna ska vara en ren och inbjudande stad. Våra gemensamma ytor ska vara välsköta och städade. För att kunna uppnå detta behöver vi motverka nedskräpning, klotter och sopdumpning.

God hantering av avfall är en förutsättning för kretsloppsekonomi. Ett sätt att hantera frågan är genom att främja avfallstrappan. Den innebär att man arbetar med sopor i olika steg. I första hand vill vi att avfallen ska minimeras, vi ska inte konsumera mer än vad som är nödvändigt. I andra hand bör produkter återanvändas, exempelvis genom second-hand butiker eller på andra sätt inom delningsekonomin. I tredje hand återvinner vi produkterna och i fjärde steget energiåtervinns dem. Slutgiltigen, i sista hand, läggs det på deponi.

Solna har arbetat med avfallstrappan genom att det delade avfallsbolaget SÖRAB² har infört materialsorteringssystem genom infraröd eftersortering. Sorteringen innebär att olika avfallsslag sorteras ut från restavfallet av en maskin efter insamling. Genom att göra det smidigare att sortera avfallet rätt, används resurser på ett bättre sätt. Det gäller också vid det kommande troliga övertagandet av insamlingsansvaret för förpackningar inom producentansvaret.

Centerpartiet vill också motverka nedskräpning och sopdumpning. Sopdumpning innebär att sopor dumpas i kommunens offentliga miljöer istället för att lämnas till en återvinningscentral.

För att göra det enklare för solnabor utan bil att lämna avfall på rätt sätt vill vi fortsätta arbetet med mobila återvinningscentraler och mobila miljöstationer, som hämtar upp grovsopor med mera ute i stadsdelarna, eller returpunkter som möjliggör återbruk och avfallslämning närmre medborgarna.

---

² SÖRAB är ett regionalt miljö- och returbolag i norra Stockholm. Den ägs av kommunerna Danderyd, Järfälla, Lidingö, Sollentuna, Solna, Stockholm, Sundbyberg, Täby, Upplands Väsby och Vallentuna.

Centerpartiet vill:

- fortsätta med mobil återvinningscentral, mobil miljöstation och returpunkter
- motarbeta nedskräpning och sopdumpning, bland annat genom att sätta upp fler papperskorgar, utöka sopsorteringsmöjligheter i parker, askkoppar, smarta papperskorgar etc
- kommunen aktivt uppmuntrar samt underlättar för en delningsekonomi
- ha smidighet för medborgarna i fokus vid det kommande övertaget av insamlingsansvar för förpackningar

5. Klimat

5.1 Klimatstrategi och klimatanpassning

Mänsklig aktivitet har bidragit till ökade växthusgaser. På grund av detta håller klimatet på att förändras. Väderet blir allt mer extremt och nya fenomen växer fram. Många platser har slagit rekord i både värme och nederbörd. Förändringarna har resulterat i många olika kriser, exempelvis översvämnings och bränder.

För att kunna motverka detta och nå upp till internationella klimatmål har Solna antagit en klimatstrategi. Tanken är att den ska hjälpa kommunen att bli klimatneutral. Enligt de uppsatta målen ska Solna som organisation bli neutralt till 2035 och det geografiska området till 2045.

Solna behöver också anpassas till det förändrade klimatet. Denna innebär bland annat en stadsplanering som tar hänsyn till både regn och värme. Det innebär också att vi säkerställer bra kylanläggningar på våra äldreboenden.

I arbetet med klimatstrategin har staden satt målet att bli klimatneutral till 2035. Som del i arbetet finns också en på tjänstemannanivå genomarbetad tidplan med åtgärder för att ta sig fram till detta mål. Det är dock ännu inte politiskt förankrat. Vi vill att staden jobbar med klimatbudgetering som del av ordinarie budget för att säkerställa detta mål. Klimatbudgeten ska inkludera indirekta utsläpp inom det som kallas scope 3, exempelvis från byggmaterial. En förutsättning för detta är att staden börjar mäta sina klimatutsläpp som organisation. Klimatbudgeten ska också användas för att uppnå målet om att Solna stad som geografiskt område ska bli klimatneutralt till 2045.

Centerpartiet vill:

- staden särskilt jobbar med klimatanpassning i skyfallshantering och anpassar byggnader till högre temperaturer mm
- Solna stad ska använda en klimatbudget för den egna organisationen som ett verktyg att uppnå målet att bli klimatneutral organisation till 2035
- Solna stad ska använda en klimatbudget för staden som geografiskt område som ett verktyg att uppnå målet att bli en klimatneutral stad senast 2045

5.2 Förnybar energi och energianvändning

Det är allmänt vedertaget att fossil energi bidrar till klimatpåverkande utsläpp. Detta bidrar till en negativ klimat- och miljöutveckling. För att kunna uppnå klimatmålen behöver därför Solna förnybar energi.

Centerpartiet anser att det är viktigt att föregå med gott exempel. Vi vill därför, där det är möjligt, sätta upp både solceller och solvärme på kommunala byggnader. På

så sätt minskar vi våra energikostnader samtidigt som vi får grön energi. Självklart vill vi också att Norreenergi, som redan har en mycket hög andel fossilfria värmekällor, helt fasar ut den sista andelen fossil olja, och att Käppalaverkets värmeutvinning ur avloppsvattnet ska byggas ut, så mer restvärme kan återvinnas som fjärrvärme.

Den största andelen av klimatpåverkan inom Solna stads geografiska område kommer från trafiken. Därför vill vi att utbyggnaden av laddstolpar som är tillgängliga för allmänheten ska fortsätta, så fler kan välja alternativ till bensin- och dieselparker.

Även byggmaterial står för en stor andel av klimatpåverkan. Därför vill vi att klimatdeklarationer som ett verktyg i exploateringsverksamheten.

Centerpartiet vill:

- fortsätta energieffektivisera stadens byggnader samt sätta upp solceller och solvärme på dem för att skapa lokal elförsörjning
- fortsätta verka för att Norreenergi ska bli helt fossilfritt
- att Käppalaverket ska utöka sin värmeutvinning ur avloppsvattnet
- att antalet publikt tillgängliga laddstolpar ska öka för att möta det växande behovet
- att Solna använder sig av klimatdeklarationer som ledande parameter vid byggnation på kommunal mark eller försäljning av kommunal mark

5.3 Klimatsamverkan

En viktig del av klimatarbetet är samverkan mellan kommun, företagare, föreningsliv och privatpersoner. Det ska vara enkelt att agera klimatsmart. Vi vill därför förbättra kommunens klimatsamverkan. Ett förbättrat samarbete kan stärka vårt klimatarbete och bidra till positiva värden.

Centerpartiet vill:

- fortsätta och utveckla stadens arbete med klimat- och energirådgivning

6. Trafik

6.1 Motortrafik

Motortrafik är en utmaning för Solna. Vägarna trafikeras dagligen och i rusning blir det snabbt köbildung. Detta skapar både frustration och bidrar till buller och sämre luftkvalité. Centerpartiet vill därför minska och sprida ut trafikflödet.

Ett sätt att sprida ut och minska trafikflödet är genom att införa en utökad trängselskatt. Det ska i så fall ske i samråd med övriga kranskommuner och staten. Intäkterna ska främst användas till utbyggnad av kollektivtrafiken. Vi vill också höja boendeparkeringsavgiften så att den ligger mer i linje med närliggande kommuner i Stockholmsregionen.

För att underlätta trafikflödet behöver vi också förbättra samordningen av trafikstörande arbete som vägarbeten.

Centerpartiet vill också göra om bland annat Enköpingsvägen till en stadsgata. Därmed får busstrafik, cykel och gående större gatuutrymme och sänkt hastighetsgräns. Denna ska sen kompletteras med bebyggelse och växtlighet. På så sätt får vi en tryggare trafikmiljö och attraktivare stadsmiljö.

För att underlätta för grönare transportalternativ behöver vi fler laddstolpar i offentliga miljöer. Det finns ett ökande behov som vi behöver möta.

Ju fler som väljer hållbara transportalternativ som kollektivtrafik, gång och cykel, desto enklare blir det för den som måste ta bilen för att ta sig fram i staden.

Centerpartiet vill:

- göra om Enköpingsvägen till stadsgata och komplettera med bebyggelse längs gatan
- förbättra samordningen av trafikstörande arbeten i stadsmiljön
- verka för att boendeparkeringsavgifterna höjs något för att nära sig avgiftsnivåerna i grannkommunerna
- verka för utökad trängselskatt med närförortszoner varav Solna och Sundbyberg bildar en gemensam zon
- att antalet publik tillgängliga laddstolpar ska öka för att möta det växande behovet

6.2 Kollektivtrafik

Det ska vara enkelt och smidigt att åka kollektivt. Solna har en välutbyggd kollektivtrafik, vilket gör att Solna är den kommun i landet där flest reser kollektivt. Idag kan dock busstrafiken tyvärr upplevas som tidskrävande och besvärlig.

Centerpartiet vill därför att kollektivtrafikfälten fortsätter att byggas ut. Detta gäller särskilt på Solnavägen, Frösundaleden och Kolonvägen. Genom att utöka bussfilerna underlättar vi trafikflödet i kollektivtrafiken.

Vi vill också öka busstätheten, speciellt i södra Solna. När vi gör det behöver vi också se över busslinjernas rutter, särskilt när vi får nya spårstationer längs gula linjen och vid Huvudsta pendeltågsstation. Vi behöver se till att linjerna matchar kommunens behov och att upplägget görs på ett smart sätt.

En särskild roll spelar närräffiken. Mindre bussar ger möjlighet för bland annat äldre och den som har en neuropsykiatrisk diagnos att få ett lugnare transportmedel än den vanliga kollektivtrafiken, utan att behöva använda färdtjänst. Det finns idag en närservicelinje i södra Solna, men vi vill se att räffiken utökas.

Centerpartiet vill även se över hur gula linjen och tvärbanan kan förlängas norrut. Det hade underlättat transporten mellan kommunerna och minskat biltrafiken. Vi vill också att tunnelbanan vid Solna strand och Västra skogen, samt pendeltåget vid Ulriksdal får en andra uppgång.

Pendelbåt är ett bra sätt att åka kollektivt. Det är både smidigt och mysigt. Solna har goda förutsättningar för att kopplas samman med pendelbåt. Vi vill därför se mer kollektivtrafik på vattnet där pendelbåtar kan binda ihop Solna med andra kommuner på ett smart och praktiskt sätt.

Centerpartiet vill:

- bygga ut kollektivtrafikfälten, exempelvis på Solnavägen, Frösundaleden och Kolonvägen
- verka för ökad busstäthet och bättre lagda busslinjer, särskilt i södra Solna
- verka för att gula linjen och tvärbanan förlängs vidare norrut
- verka för att tunnelbanan vid Solna strand, Västra skogen och
- att pendeltåget vid Ulriksdal får en andra uppgång
- verka för mer kollektivtrafik på vatten med pendelbåt, exempelvis på Ulvsundasjön eller vid Bockholmen
- Komplettera närservicetrafiken med minibussar inom stadsdelarna för äldre och personer med exempelvis NPF-diagnoser

6.3 Gång och cykeltrafik

Det är bra för hälsa och välmående att promenera och cykla. Människor mår bra av att röra på sig. Att promenera och cykla är också bra för miljön. För att fler ska välja dessa alternativ behöver det vara enkelt och smidigt att ta sig runt i kommunen.

Det behöver vara breda trottoarer, tydliga vägmarkeringar och skyltar. Vi behöver också fortsätta utveckla hur vi hanterar snö och is. Sopsaltning används idag på huvudstråk för cykel, men uppföljningar i Stockholms stad har visat på nyttä även för gångtrafik i form av exempelvis färre fallolyckor. Vi vill därför utöka sopsaltningen även till de nyligen utpekade huvudgångstråken. Vinter ska inte hindra folk från att ta sig fram.

Kommunen behöver också se till så att våra väg och cykelbanor är anpassade och tillgängliga för alla. Detta är ett arbete som pågår kontinuerligt. Solna ska vara en stad för alla.

Centerpartiet vill:

- utveckla cykelnätet i enlighet med cykeldelen av trafikplanen
- utveckla gångnätet i enlighet med gångdelen av trafikplanen
- börja sopsalta även huvudgångstråk

6.4 Luftkvalité och buller

Motortrafik leder till försämrad luftkvalité. Bildäck släpper ifrån sig slitagepartiklar och river upp asfalt. Förbrännningsmotordrivna transportmedel förorenar luft med avgasutsläpp i form av exempelvis kväveoxider. Detta påverkar vår hälsa på ett negativt sätt.

Solna ligger idag i närheten av miljökvalitetsnormen för kväveoxider och partiklar. Centerpartiet har bidragit till att vi nu mäter luftkvaliteten med en station på Råsundavägen. För att förbättra kvalitén behöver vi miljövänligare transporter. Vi behöver också fortsätta arbeta med hållbar stadsutveckling³.

Hållbar stadsutveckling är en viktig förutsättning för renare luft. Kortfattat innebär det att byggprojekten har ett miljö- och kretsloppsperspektiv. Det resulterar i fler växter och skyddade gröna ytor. Vissa växttyper har en motverkande effekt på partiklar.

Ljudnivån är högre i städer. Det är mer trafik, fler byggprojekt och många människor i rörelse. Solna är dessutom en storstadskommun och en genomfartskommun. Buller påverkar omgivningen på ett negativt sätt. För att motverka buller runt exempelvis E4:an och Enköpingsvägen behöver vi ljuddämpande lösningar. Förslagsvis genom att trafikmiljön utformas på ett smart sätt eller genom placering av byggnader och dylikt.

---

³ Se rubrik "4.1 hållbar stadsutveckling"

Centerpartiet vill:

- förstärka bulleråtgärderna längs vältrafikerade vägar, exempelvis Enköpingsvägen, för att främja stadsmiljön
- fortsätta arbeta för att trafikmiljön utformas på ett sätt som minskar buller och förbättrar luftkvalitén

7. Stadsmiljö

7.1 Stadsbyggnad

Stadsbyggnad handlar om att skapa en trivsam miljö för mänskor. En bra stadsbyggnadsplanering tar hänsyn till invånarnas behov och samspelear med naturen. Det är viktigt om vi vill ha en öppen och funktionell stad. Solna ska vara anpassad efter sina medborgare och de uppsatta hållbarhetsmål som vi har, exempelvis genom hållbar stadsutveckling⁴. Vid projekt som påverkar barn bör kommunen även genomföra barnkonsekvensanalyser.

Centerpartiet vill se en levande stad med olika boendeformer. Solna ska vara inbjudande och ha en sammanhängande stadsplanering. Idag kan nämligen stadsdelarna upplevas som uppdelade både fysiskt och socialt. Staden skulle därför behöva byggas ihop mer. På så sätt kan vi stärka gemenskapen och göra Solna mer sammanhängande.

För att vara en levande stad måste också stadens offentliga ytor vara välkomnande och levande. Centerpartiet vill se betydligt mer grönska även på de ytor som inte är parkytter och grönområden. Vi tycker också att det behövs mer liv och rörelse och vill därför underlätta för exempelvis uteserveringar, torghandel och andra former av näringsverksamhet och umgärde.

Centerpartiet vill:

- att all nyproduktion ska bidra till en sammantaget bättre stadsbild
- ta med social hållbarhet i planeringen av stadens utbyggnad och utveckling
- utveckla våra torgytter genom ökad grönska samt arbeta för ökad rörelse i torgområden genom t.ex möjliggörande av nyetablerad näringsverksamhet
- verka för att det inrättas kollektivhus under mandatperioden
- att kommunen ska vara tillmötesgående mot fastighetsägare som vill bygga på befintliga byggnader där detta lämpar sig
- samordna nybyggnad av lokaler för kommunal service med grannkommuner

7.2 Promenadvägar, parker och grönområden

Mänskor mår bra av både natur och grönområden. Parker, träd och blommor behövs också för vår miljö och för den biologiska mångfalden. Det är därför viktigt att ta hand om och utveckla den växtlighet vi har.

Sedan en tid tillbaka arbetar kommunen med en grönplan och ett blomsterprogram, vilket gör arbetet med grönområden och planteringar tydligare och enklare att följa upp. Centerpartiet tycker att detta är bra och vi vill fortsätta utveckla stadens gröna delar; parker som naturmark.

---

⁴ Se 4.1 hållbar stadsutveckling

Parker bidrar nämligen till en grönare och skönare miljö. Det finns många fördelar med detta. Våra parker är en plats för gemenskap, träning och avslappning. De bidrar dessutom till en hållbarare miljö. Växter bidrar nämligen till renare luft, mindre buller och skapar en trivsammare miljö.

Vidare så är även promenader bra för fysisk och psykisk hälsa. Det är därför viktigt att våra promenadvägar är inbjudande. Att promenera i Solna ska vara mysigt och avslappnande. Vi behöver därför se till att underhålla kommunens vägar. Våra stråk behöver också vara framkomliga för alla.

Det är glädjande att så många solnabor använder våra parker och grönområden, men det ställer samtidigt krav på staden att hantera effekterna av detta. Exempelvis ser vi att papperskorgarna på vissa håll blir överfulla i samband med större helger, då många tar chansen att njuta av en picknick eller att solbada. Det tycker vi behöver åtgärdas så att alla parker har tillräckligt många papperskorgar och kan förbli rena och snygga även vid dessa tillfällen.

Centerpartiet vill:

- att staden ska utveckla sina befintliga stränder
- fortsätta att försköna allmänna platser med blommor, träd och utsmyckning
- förbättra den fysiska och estetiska miljön vid Råstasjön, och andra större grönområden i staden
- att stadens parker ska ha full kapacitet att hantera den skräpnivå som det finns behov för
- att den biologiska mångfalden prioriteras i stadsutvecklingen

7.3 Bygglov, byggprojekt och planprocess

Det krävs bygglov för att få bygga. Idag kan ansökningsprocessen vara besvärlig. Centerpartiet vill därför att bygglovshanteringen digitaliseras. På så sätt blir processen enklare.

När det gäller kommunal försäljning av mark vill även Centerpartiet inkludera ett krav på byggstart. Det är viktigt att byggprojekt håller utsatt tidslinje. Det är också viktigt att exploateringen bidrar till positiva värden. När vi bygger ska det bidra till vår gröna stadsutveckling.

Solna är en tätt bebyggd stad, där vi har många byggnader på tät yta. Därför är det viktigt att använda den resurs som marken innehåller effektivt. Vi vill därför premiera kvartersbebyggelse. Där det passar kan högre hus byggas, så att det finns mer plats till grönområden mellan husen.

Solceller är en viktig del av energiomställningen för fastighetsägare i Solna. Tyvärr har stadens tjänstemän ibland varit alltför benägna att avslå bygglov för solceller exempelvis av kulturhistoriska hänsyn. Vi vill se en generösare hantering.

Centerpartiet vill:

- att planprocessen och bygglovshanteringen digitaliseras
- att exploateringsavtal, där kommunen säljer marken, ska innehålla återköpsklausuler ifall byggprojektet inte blir av inom detaljplanens genomförandetid
- att kvartersstad ska premieras vid nybyggnation för att tillvarata marken och öka ansvarstagandet av marken
- att bygglov/bygganmälan för uppsättande av solceller på tak ska premieras och underlättas utan hinder av emotionella och arkitektoniska skäl

7.4 Belysning

God belysning i offentlig miljö skapar trygghet. Det ökar trafiksäkerheten, framkomligheten och gör miljön överblickbar. Det gäller exempelvis vid gångtunnlar och promenadvägar. Det är därför viktigt att Solna har bra belysning. Vi behöver se till att kommunen är ordentligt utrustad.

Belysning kan samtidigt påverka djurlivet negativt. Ett exempel är att vissa former av fasadbelysning och annan belysning med ljusläckage uppåt kan innebära att fladdermössens naturliga dygnsrytm störs. Sådan negativ påverkan bör hållas till ett minimum vid utformningen av stadens belysning.

Centerpartiet vill:

- utveckla arbetet med belysningen i kommunen, för att bidra till en tryggare stadsmiljö
- att Solna stads belysning utformas på ett sätt som minimerar ljusföroringar och påverkan på djurlivet.

8. Jämställdhet

8.1 Sexualiserat våld och våld i nära relationer

Sexualiserat våld och våld i nära relationer är ett stort samhällsproblem. Våldet kan vara både fysiskt och psykiskt, samt förekomma i alla slags relationer, oavsett sexualitet och könsidentitet. Destruktiva relationer återfinns i alla åldrar, mellan unga och mellan äldre.

För att motverka detta behöver Solna arbeta både förebyggande och åtgärdande. Personer som utsätts för brott ska erbjudas ett starkt skydd. För att kunna göra detta behöver vi säkerställa att närliggande kvinnojourer får de resurser som krävs. Kvinnojourerna är viktiga och vi måste hjälpa dem att skydda våra medborgare.

En annan förbättrande åtgärd är att införa huskurage via Signalisten. Genom att uppmuntra och utbilda stärker vi arbetet mot våld i nära relationer.

Centerpartiet anser också att personal som arbetar med barn och unga ska utbildas inom sexuellt våld och våld i nära relationer. Personalen måste ha kunskap om hur man upptäcker våld och vad de ska göra när de misstänker att någon far illa.

Centerpartiet ser det också som avgörande att vi ökar de insatser som vänder sig till förövaren för att stoppa destruktiva mönster och förebygga att nya brott begås. Vi vill stärka stödet till föreningar som arbetar med jämställdhetsfrågor.

Centerpartiet vill:

- arbeta för barnets bästa i situationer där det förekommer fysiskt eller psykiskt våld
- utbilda personal som arbetar med barn och unga om sexuellt våld och våld i nära relationer
- utveckla kommunens samarbete med polisen när det gäller våld i nära relationer
- säkerställa att kommunens kvinnojour har de resurser som krävs för att utföra arbetet på en god nivå

8.2 Hedersrelaterat våld och förtryck

Hedersrelaterat våld och förtryck är ett allvarligt samhällsproblem. Våldet och förtrycket medför stort lidande för dem som blir utsatta. För att motverka hedersvåld och hedernormer behövs kunskap. Personer som arbetar med barn och unga behöver utbildas inom området. På så sätt kan vi bli bättre på att arbeta förebyggande och uppföljande.

Centerpartiet anser också att en viktig förebyggande insats när det kommer till hedersnormer är att möta nyanlända på ett tidigt stadium. Kunskap om jämställdhet och lagstiftning inom området bör både ingå i SFI-undervisning och vara en del av den framgångsrika Solnamodellen.

Centerpartiet vill:

- utbilda personal som arbetar med barn och unga om hedersnormer och hedersrelaterat våld
- stärka resurserna till arbetet mot hedersrelaterat våld genom fortbildning av personal och bättre möjlighet till samverkan mellan socialtjänsten, skola, civilsamhälle och polis

9. Jämlighet

9.1 En stad för alla

Solna ska vara en öppen och inkluderande stad. Alla ska känna sig trygga i kommunen, oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, ålder, etnisk tillhörighet, trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. För att kunna uppnå detta behöver kommunen arbeta förebyggande. Vi behöver aktivt verka för en inkluderande miljö.

Det innebär att anställda inom kommunen ska vara insatta i vad diskriminering innebär och om hur en situation kan hanteras om den uppstår. Vi behöver också se till att våra verksamheter arbetar på ett inkluderande sätt. Det gäller särskilt inom förskola, skola och äldreomsorg.

En del av arbetet handlar också om att informera solnabor och visa stöd till utsatta grupper. Ett sätt att uppmärksamma diskrimineringsfrågor är genom kulturprojekt. Dessa kan vara i både större och mindre omfattning. Exempelvis har kommunen börjat flagga på nationella minoriteters högtids- och flaggdagar.

Centerpartiet vill också öka resurserna till Solna ungdomsmottagning, som gör ett viktigt arbete. De hjälper våra barn och unga med många olika frågor, inte minst med sitt värdegrundarbetet. De jobbar med bland annat frågor som berör sex, kroppen, våld och kränkningar.

Om vi utbildar våra barn och unga inom dessa frågor ger dem en bättre grund att stå på. Vi vill därför att ungdomsmottagningen kommer till skolorna redan mellanstadet. Genom att öka resurserna till ungdomsmottagningen förbättras deras förutsättningar till preventiva arbete.

Centerpartiet vill:

- möjliggöra kulturprojekt som uppmärksammar diskrimineringsfrågor
- utbilda kommunens anställda inom diskrimineringsfrågor
- öka resurserna till ungdomsmottagningen

9.2 HBTQ+

Personer inom spektrumet för HBTQ+⁵ blir idag, på grund av sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck, ofta utsatta för diskriminering. Det rör sig om både medveten och omedveten diskriminering. Dessa personer kan också drabbas av fysiskt och psykiskt våld, exempelvis misshandel, skällsord eller

---

⁵ HBTQ+ är en förkortning för homosexuell, bisexuell, transexuell, queer och pluset står för övriga sexualiteter och identiteter.

mobbning. Centerpartiet värnar alla människors lika värde. Vi behöver därför säkerställa att Solna blir en öppen och tolerant stad för alla.

För att kunna uppnå detta behöver vi fortsätta utbilda kommunens anställda inom diskrimineringsfrågor. Detta gäller särskilt för dem som arbetar med andra människor. Vi behöver också säkerställa att kommunens barn och ungdomar får lära sig om sexualitet, kön och relationer. Genom kunskap kan vi arbeta förebyggande. Vi vill därför HBTQI-utbilda fler verksamheter inom kommunen. Idag är det bara biblioteket som är certifierad.

Centerpartiet ser också ett behov av att förbättra den fysiska tillgängligheten för transpersoner. Vi behöver se till att det finns tillgång till könsneutrala omklädningsrum och könsneutrala toaletter.

Centerpartiet vill:

- öka tillgången till könsneutrala toaletter
- öka tillgången till könsneutrala omklädningsrum
- HBTQI-utbilda anställda inom fler verksamheter i kommunen

9.3 Antirasism

För att kunna vara en stad fri från diskriminering behöver kommunen arbeta antirasistiskt. Det är viktigt att arbeta proaktivt och förebyggande. Ett sätt att göra det är genom att utbilda kommunens anställda. De behöver vara insatta i vad rasism innehåller, hur det kan ta sig till uttryck och vad man kan göra för att motverka det.

Detta gäller särskilt för personal som arbetar med andra människor. Kommunen har också ett ansvar att se till att våra egna anställda inte utsätts för rasism.

Centerpartiet vill:

- upprätta en antirasistisk strategi för kommunens verksamheter

9.4 Funktionsnedsättning

Solna ska vara en stad tillgänglig för alla. Kommunen behöver ta hänsyn till att personer har olika behov. Vi behöver skapa förutsättningar som hjälper personer med fysiska och psykiska funktionsnedsättningar. Centerpartiet vill att alla verksamheter, lokaler och platser funkar för personer med funktionsnedsättningar.

Det innehåller att våra offentliga miljöer tillgänglighetsanpassas. Vi vill att Solna ska vara fritt från funktionshinder. Folk ska känna att de har makten över sina egna liv och inte begränsas.

Centerpartiet vill:

- fortsätt förbättra tillgängligheten i offentliga miljöer
- öka kunskapen om funktionshinder hos våra anställda

9.5 Åldersdiskriminering

Åldersdiskriminering innebär att en person diskrimineras på grund av sin ålder. Detta kan ske både medveten och omedvetet. Alla personer kan utsättas för åldersdiskriminering, både äldre och yngre. Detta behöver beaktas när kommunen tar beslut. Exempelvis påverkar ofta ålder både intresse och livsstil. När kommunen gör investeringar måste vi se till att resurserna blir proportionellt fördelade, särskilt i kulturfrågor.

Vi behöver också ta hänsyn till att ålder påverkar levnadssätt. Ett beslut som passar för seniorkonföderationen behöver inte nödvändigtvis få samma genomslag hos ungdomar. Solna ska helt enkelt vara tillgänglig för alla åldrar.

Centerpartiet vill:

- beakta ålder som faktor vid beslut
- ha samråd och dialog med intresseorganisationer som arbetar med seniorkonföderationen

10. Omsorg och stöd

10.1 Stöd för äldre

Inledning

Det ska vara tryggt och bekvämt att bli äldre i Solna. Kommunen erbjuder därför olika former av stöd till personer som är 65 år och uppåt. Exempel är hemtjänst, trygghetsalarm, boendestöd eller vård- och omsorgsboende.

För att få tillgång till dessa tjänster behöver man ansöka om bistånd. Idag kan man ansöka om vanlig biståndshandläggning, vilket är en mer djupgående process, och förenklad biståndshandläggning.

Hemtjänst

Personer som har hemtjänst upplever ett behov av kontinuitet. Idag är det vanligt man får besök av många olika personer, vilket kan skapa en otrygghet. Delvis då man inte kan skapa en relation till personalen, men också för att man kanske inte känner igen personen. Detta bidrar inte heller till en bättre miljö för de anställda. Centerpartiet vill därför ha fler heltidsanställningar.

Somliga väljer att få hjälp av närliggande istället för anlita hemtjänst. För att underlätta dessa relationer vill vi se över om det är möjligt att införa en närliggande penning.

Digitalisering

Digital utveckling möjliggör nya lösningar inom vård och omsorg. Centerpartiet är därför positiva till välfärdsteknik. Vi vill också fortsätta arbetet med att våra vård- och omsorgsboenden har tillgång till trådlöst nätverk.

Friskvård

I Solna finns det även friskvård för seniorer. Motion är nämligen viktigt för den fysiska och psykiska hälsan. En annan sak som är viktig är att motverka ensamhet. Kommunen anordnar därför sociala aktiviteter.

Boende

När det gäller vård- och omsorgsboende finns det olika alternativ att välja mellan. Det finns parboende och boenden som riktar in sig på specifika teman. Detta tycker Centerpartiet är viktigt och vi vill verka för fler sådana boenden. Kommunen har även seniorboenden och trygghetsboenden, dessa kräver inte biståndshandläggning. För att få hyra en sådan lägenhet behöver du stått i bostadskö och vara i en viss ålder.

Fixarservice

Kommunen erbjuder idag en fixarservice till våra seniorer. Syftet är att underlätta och hjälpa till med olika sysslor, exempelvis byta lampor eller sätta upp gardiner.

Centerpartiet vill:

- verka för hög kontinuitet när det gäller personal i hemtjänsten genom bland annat fler heltidsanställningar
- se över möjligheten att införa en modell för ersättning till anhörigvårdare

10.2 Stöd för unga

Det händer mycket när man växer upp, både fysiskt och mentalt. Ständigt lär man sig nya saker och utsätts för nya utmaningar. Det kan i många stunder vara överväldigande. Därför är det viktigt att barn och unga har någon att vända sig till, exempelvis om man behöver rådgivning eller någon att prata med. Ofta kan familj, vänner eller föreningslivet fylla denna roll, men det är inte alltid de räcker.

Om man mår dåligt kan man vända sig till barn- och ungdomspsykiatrin, vilken ofta förkortas BUP. Denna verksamhet finansieras av Region Stockholm och är tillgänglig för barn och unga upp till 18 år som behöver psykiatriskt stöd eller vård. Psykisk ohälsa är allvarligt.

I kommunen finns det även tillgång till en ungdomsmottagning. De erbjuder råd angående bland annat kroppen, sex och relationer. Ungdomsmottagningen hjälper även till med att bistå med preventivmedel och skydd mot könssjukdomar. Dessutom kan man få stöd om man mår dåligt.

Kommunen är med och finansierar ungdomsmottagningens verksamhet. Centerpartiet vill öka de ekonomiska resurserna till mottagningen. De arbetar med viktiga frågor och hjälper våra barn och unga med många olika saker. Vi vill också förbättra samverkan mellan kommun och region.

Centerpartiet vill:

- öka resurserna till ungdomsmottagningen

10.3 Stöd för personer med funktionsnedsättning

Solna ska erbjuda bra stöd till personer med fysiska och psykiska funktionsnedsättning. För att kunna göra det behöver onödiga hinder tas bort. Alla som är i behov av hjälp ska erbjudas det. Vi får inte skära ner eller kompromissa med resurserna inom detta område.

Ett sätt att utveckla kommunens verksamhet vore om fixarservicen utvidgades. Idag erbjuds den till seniorer. Centerpartiet anser att vi borde se över om vi kan erbjuda

den till personer med funktionsnedsättning. Fixarservicen hade kunnat underlätta vardagen för folk.

Centerpartiet vill:

- se över möjligheten att utvidga fixarservice även till funktionsnedsättning
- öka kontinuiteten när det gäller personal i hemtjänsten

10.4 Psykisk ohälsa

Psykisk ohälsa behöver förebyggas och motverkas. Om en person drabbas är det viktigt att söka hjälp. Regionen är huvudansvarig för vårdfrågor och erbjuder olika former av stöd och det finns också privata alternativ att vända sig till. På kommunal nivå har man tagit fram en handlingsplan.

Ett av projekten handlar om friskvårdsaktiviteter. Människor mår bra av att röra sig. Därför erbjuds vuxna personer med psykisk ohälsa kostnadsfria friskvårds--aktiviteter. Exempelvis dans, promenader, pingis eller enklare gymnastik. Centerpartiet tycker att detta är viktigt.

Centerpartiet vill:

- att verksamheten med kostnadsfria friskvårdsaktiviteter för personer med psykisk ohälsa fortsätter och även utvecklas

11. Integration

11.1 Förbättrad integration

Solna ska vara en inkluderande och välkomnande stad. Sättet vi hanterar migration och integration ska präglas av medmänskligitet och humanism. Vi tror att varje person som kommer till vår stad har något att bidra med. Därför är det avgörande att alla som kommer bereds plats från dag ett. För att kunna uppnå detta behöver det vara enkelt för folk att etablera sig.

För många är jobbet vägen in i samhället. En grupp som ofta har svårare att etablera sig och komma in på arbetsmarknaden är kvinnor. Här behöver kommunen arbeta aktivt med att söka upp och verka stödjande. Det är också viktigt att arbeta för att stärka förtroendet för socialtjänsten så att den som är utsatt söker hjälp.

I Solna har vi tidigare arbetat med Solnamodellen för nyanlända⁶. Det har varit en bra metod som ökat sysselsättningsgraden i kommunen. En stor majoritet av dem som deltagit får arbete. Trots detta får inte Solna, på grund av restriktioner från nationellt håll fårlåt inte längre genomföra projektet. Centerpartiet tycker att det är dåligt och vi vill arbeta för att få fortsätta med solnamodellen för nyanlända.

Solna är, i jämförelse med många andra kommuner, relativt förskonat från segregation. Många av de nya områden som nu byggs vänder sig dock främst till de som vill och kan bo i bostadsrätt. Centerpartiet vill se en större blandning av boendeformer, med allt från hyresrätter till kollektivboenden och helt nya lösningar. Det bidrar till en större blandning av männskor med olika bakgrund och med olika värderingar. Staden ska också utformas på ett sådant sätt att vi inte skapar segregerade områden.

Centerpartiet vill:

- fortsätta arbeta för Solnamodellen och utveckla en modell för social delaktighet
- satsa resurser på föreningar och organisationer som erbjuder kompletterande integrationsprogram för nyanlända
- att folk som är nya till Sverige omgående ska ha möjlighet att börja arbeta
- arbeta för blandade boendeformer vid nybygge
- att Solna aktivt verkar för att öka kvinnors etablering genom utbildningssatsningar, kvinnligt företagande och uppsökande verksamhet
- stärka förtroendet för socialtjänsten

---

⁶ Solnamodellen för nyanlända är en modell för samarbete mellan socialtjänst, arbetsmarknad och näringslivet

11.2 Svenska för invandrare (SFI)

Människor kommunlicerar till stor del med varandra genom språk. Alla vill och behöver kunna förstå och göra sig förstådda. Att kunna det svenska språket blir därför en förutsättning för att på ett smidigt sätt kunna ta del av samhället. Ju snabbare folk får möjligheten att lära sig svenska desto snabbare kan detta ske.

Kommunen har en stor roll i detta arbete, vi behöver omgående erbjuda folk som är nya till Sverige att lära sig svenska. Idag krävs det uppehållstillstånd för att få påbörja SFI. På grund av handläggningstid kan detta tid att få uppehållstillstånd. Det medför att folk som vill lära sig svenska inte får det.

Centerpartiet anser också att vi borde erbjuda kombinationsutbildningar. En kombinationsutbildning innebär att man kombinerar SFI:n med en yrkesutbildning. På så sätt lär man sig svenska och ökar sina möjligheter till att hitta ett jobb. Det tycker vi är bra.

Utöver att kommunen har ett centralt ansvar så ser vi även hur civilsamhället gärna engagerar sig. Vi behöver stötta föreningar och organisationer som erbjuder kompletterande svensk undervisning. Exempelvis genom att bistå med lokal.

Centerpartiet vill:

- arbeta för att öka tillgängligheten till SFI
- stötta föreningar och organisationer som erbjuder kompletterande svenskundervisning för nyanlända
- erbjuda kombinationsutbildningar

12. Trygghet och social utsatthet

12.1 Brottsförebyggande arbete

Solna ska vara en kommun man känner sig trygg och säker i. Idag finns det tyvärr platser som inte uppfyller det. Det kan exempelvis handla om obelysta platser, gångtunnlar eller ställen där stöksiga grupper samlas. För att öka tryggheten behöver Solna vidta åtgärder. En sådan åtgärd är anpassa stadsplaneringen utifrån hur olika grupper rör sig i kommunen och vilka behov de har.

Exempelvis är det mindre lämpligt att ha gröna buskage nära obelysta gångvägar eftersom det upplevs som otryggt. Att ta hänsyn till sådana faktorer kallas ofta för feministisk stadsplanering⁷.

Centerpartiet vill att alla ska kunna känna sig säkra. För att uppnå detta behöver vi fortsätta med trygghetssatsningar på platser som upplevs otrygga. Vi behöver också förbättra den polisiära närvaron och stödja dem som engagerar sig i nattvandring.

Ett exempel på en bra satsning är grannstödsbilen. Syftet med grannstödsbilen är att bevaka kommunen och rapportera in misstänksamma händelser till polisen.

Centerpartiet ser allvarligt på kriminalitet. För att minska andelen brott som sker i Solna behöver kommunen aktivt jobba med brottsförebyggande arbete. Vi behöver bättre samverkan mellan exempelvis civilsamhälle, företagare, fastighetsägare, polis och kommunen.

Genom olika former av tidiga insatser kan vi minska kriminaliteten i kommunen, och därför är det preventiva arbetet otroligt viktigt för att skapa ett tryggare samhälle.

Centerpartiet vill:

- fortsätta med trygghetssatsningar med belysning, i gångtunnlar och på andra platser som upplevs som otrygga
- att Solna aktivt stödjer medborgare och föräldrar som engagerar sig i form av nattvandring eller i andra delar av civilsamhället
- arbeta med feministisk stadsplanering
- fortsätta stötta grannstödsbilen

12.2 Tiggeri

En del personer befinner sig i en så pass utsatt situation att tiggeri blir ett av få valmöjligheter. Detta gör de för att kunna överleva och få mat för dagen. Samhället behöver hjälpa dessa individer. Centerpartiet tycker inte att ett tiggeriförbud är rätt väg att gå. Det förbjuder i praktiken bara synlig fattigdom. Dessa utsatta personer

---

⁷ Feministisk stadsplanering innebär att man tar hänsyn till gruppens olika behov

kommer inte få det bättre bara för att kommunen förbjuder tiggeri. Istället behöver vi arbeta informerande, så att de vet var de ska vända sig för att få hjälp.

Centerpartiet vill:

- att Solna inte ska införa tiggeriförbud
- ta fram en långsiktig handlingsplan och strategi för hur vi kan förbättra situationen för personer som tigger

12.3 Hemlöshet

Idag finns det personer som är bostadslösa i Solna. Det är en situation som ingen ska behöva befina sig i. Alla i kommunen ska ha möjlighet till att ha en plats att bo på. För att kunna uppnå detta behöver vi aktivt arbeta med att fånga upp personer.

Vi behöver också se till att det finns tillgång till mat, dusch, rena kläder och boendeplatser. Personer som är i behov av hjälp behöver också veta var de kan vända sig. Det är därför viktigt att arbeta informativt.

Centerpartiet vill:

- att Solna ska erbjuda alternativa boendeplatser och stöd till civilsamhället för att förhindra otillåtna boendeplatser
- att Solna ska arbeta aktivt med skuldsanering som en del att förebygga hemlöshet
- verka för att hemlösa ska kunna ha tillgång till en lokal dit man kan gå för att få mat, dusch och rena kläder
- arbeta informerande mot utsatta grupper så att de vet var de ska vända sig för att få hjälp

13. Stadens ekonomi och organisation

13.1 Ekonomisk hållbarhet

Ekonomi handlar om att hushålla med resurser. Det innebär att skattebetalarnas pengar ska hanteras på ett ansvarsfullt sätt. Beslut som tas ska vara väl avvägda. Kommunen ska varken slösa solnabornas resurser eller göra onödiga nedskärningar.

För oss i Centerpartiet är inte ekonomiska tillgångar de enda resurser vi har att förvalta som stad. Andra resurser är exempelvis personal, gator, natur och byggnader. Dessa är begränsade och behöver hanteras på ett ansvarsfullt sätt. Beslut ska därför präglas av långsiktighet och ett livscykelperspektiv.

Upphandling är ett viktigt verktyg för att säkerställa kommunens ekonomiska hållbarhet. Utöver livscykeltänk i upphandlingen, innebär också arbetssätt som kategoristyrning och spendanalysverktyg att staden gör effektiva inköp.

Centerpartiet vill:

- verka för ekonomisk hållbarhet i den kommunala förvaltningen
- att kommunen vid utformning av hållbarhetskriterier vid upphandling även inkluderar livslängd på produkten
- använda kategoristyrning och spendanalysverktyg för att säkerställa att staden gör inköp på ett effektivt sätt

13.2 Arvodering och partistöd

Solna delar idag ut kommunalt partistöd till de partier som sitter i kommunfullmäktige. Det kommunala partistödet är ett ekonomiskt bidrag. Kommunen har ingen skyldighet att dela ut stödet, men mer eller mindre alla kommuner gör det idag. Bidraget delas ut med stöd av kommunallagen. Fullmäktige har rätt att besluta om stödets omfattning och formerna för det. Vi vill sänka det stödet, då det i dagsläget är på en högre nivå än det behöver vara.

Att vara förtroendevald innebär att man får ett arvode istället för lön. När man är förtroendevald behöver man ofta vara tillgänglig alla dygnets timmar, alla dagar i veckan. Självklart ska man få en skälig ersättning för detta uppdrag, men i jämförelse med andra kommuner har Solna en hög nivå på politiska arvoden för halv- eller heltidsarvoderade politiker (kommunalråd). Vi vill därför att arvoderningsnivån för kommunalråd generellt sänks.

Centerpartiet vill:

- att arvoderingen för våra kommunalråd sänks
- sänka det kommunala partistödet

13.3 Upphandling och avtalsuppföljning

Solna gör varje år upphandlingar för miljardbelopp. Kommunens beslut påverkar ekonomin och näringslivet runt omkring oss. Upphandlingarna behöver vara väl genortänkta och väl avvägda. Exempelvis genom att motverka goldplating⁸. För att kunna säkerställa detta behöver vi bli bättre på att följa upp och utvärdera avtal. Genom att göra detta kan våra upphandlingar bli effektivare. Dessutom ser vi till att kommunens resurser används på ett genortänkt sätt.

Eftersom Solna är en stor aktör vill vi i Centerpartiet att man ska arbeta för en grön omställning. Det vi gör påverkar både miljö och klimat. Kommunen ska föregå med gott exempel.

Centerpartiet vill:

- ha ett fortsatt fokus på god avtalsuppföljning, utvärdering och avtalsstyrning
- att Solna via sin upphandling bidrar till grön omställning
- sträva mot en effektivare upphandling genom att som praxis följa upp upphandlade avtal och motverka goldplating

---

⁸ Goldplating innebär att man överreglerar lagstiftning eller regelverk, vilket missgynnar mindre företag med små resurser

14. Näringsliv

14.1 Solnamodellen och arbetstillfällen

Solna har en relativt låg arbetslösitet, både bland unga och äldre. Vårt breda näringsliv ger solnaborna en chans att komma in på arbetsmarknaden. Inom den så kallade Solnamodellen arbetar staden tillsammans med det lokala näringslivet. Tillsammans försöker vi aktivt matcha arbetssökande med de behov av arbetskraft som finns.

Genom att ha bra kontakt med näringslivet och god kännedom om individens kompetens kan vi matcha arbetsgivare med arbetssökande. På så sätt kan vi få in fler personer på arbetsmarknaden. Solnamodellen har visat på mycket goda resultat.

Kommunen arbetar också med att minska arbetslösheten när vi gör upphandlingar. Inom exempelvis tekniska förvaltningen ställs krav på sommarjobb för skolungdomar eller praktikplatser för vuxna där det är möjligt. Centerpartiet vill att kommunen ska bli ännu bättre på att hjälpa människor att få en fot in på arbetsmarknaden. Därför vill vi fortsätta utveckla dessa metoder.

Centerpartiet vill:

- utveckla och utöka Solnamodellen
- ställa krav på sommarjobb och praktikplatser i stadens upphandlingar där det är möjligt
- stärka insatserna för att personer med funktionsvariationer enklare ska få jobb

14.2 Företagsklimat

Solna ska vara en stad som samspelear med näringslivet. Det ska helt enkelt vara attraktiv att driva företag här. Kommunen är själv en stor arbets- och uppdragsgivare. Varje år upphandlar Solna varor och tjänster för miljardbelopp. Vi vill att dessa pengar ska användas på ett smart sätt, så att de aktivt kan bidra till ett konkurrenskraftigt näringsliv. Med hjälp av den kommunala upphandlingen kan vi bidra till en bättre miljö, fler innovationer och andra mervärden.

Ett sätt att underlätta för företag är genom att se över hur vi gör upphandlingar. Exempelvis borde kommunen i större utsträckning ställa funktionskrav snarare än utförandeckrav. Det innebär att vi ställer krav på vad som ska uppnås och inte hur man ska utföra arbetet. Ett exempel på detta är gräsmattor. Där kan man ställa krav på hur långt gräset får vara istället för hur ofta det ska klippas. På så sätt kan fler delta och innovation främjas.

Solna ansvarar för att företag följer lagar och riktlinjer. Kommunen gör därför tillsyn i verksamheter. Det innebär att man kontrollerar att företagen når upp till de krav som finns. När kommunen gör detta tas en förskottsbetalning ut. Centerpartiet skulle vilja se över möjligheterna att införa rättviksmodellen, "Tillväxt och tillsyn". Det innebär att förskottsbetalningen ersätts med dialog och fakturering i efterhand.

En förutsättning för att kunna bedriva företagsverksamhet är lokaler. I vår stadsutvecklingsplan behöver vi därför ta hänsyn till behovet av verksamhetslokaler. Vi vill inte heller att omotiverade särkrav ställs för bostäders utformning, då det kan hindra möjligheterna att bygga fler bostäder i vår stad.

Centerpartiet vill:

- arbeta för ett gott företagsklimat
- i större utsträckning ställa funktionskrav snarare än utförandeckrav i upphandlingar
- utforma upphandlingar så att det är möjligt för mindre företag att delta
- införa rättviksmodellen för avgifter så att betalning förenklas
- att kommunen inte ska ställa omotiverade särkrav på bostäders utformning vid markförsäljning
- verka för att möta behovet av verksamhetslokaler

15. Kultur och fritid

15.1 Föreningsliv

Det civila samhället, frivilliga, lokala organisationer är fundamentala för ett demokratiskt öppet samhälle. Inom föreningslivet skolas mäniskor i demokrati och lär sig samverka. Kultur och idrott berikar mäniskan, därför ska alla oavsett bakgrund kunna ta del av ett starkt fritids- och kulturutbud. Stödet till ungdomsverksamheten bör också stärkas.

Idag står många lokaler tomma under stora delar av dygnet. Det handlar om både kommunala och privat ägda lokaler. Med ett lokalbokningssystem som gör det möjligt att anmäla lokaler som är tillgängliga exempelvis kvällar och helger samt göra dessa tillgängliga för ideella föreningar i kommunen kan vi både få bättre utnyttjande av lokaler och bättre förutsättningar för kultur- och fritidsaktiviteter i Solna.

Ideella föreningar har olika förutsättningar och behov. I vissa fall har vi god koll på dessa, medan vi i andra fall saknar en hel del kunskap. Solna behöver därför öka sin aktiva dialog med föreningarna för att bättre kunna svara upp mot de behov och utmaningar de har.

Centerpartiet vill:

- att tomma lokaler utnyttjas och att vi upprättar ett användarvänligt lokalbokningssystem
- att alla kultur-, frilufts- och idrottsföreningar i Solna ska ha goda villkor och en levande dialog med staden

15.2 Mötesplatser för barn och unga

För att uppnå ett rikt föreningsliv behövs mötesplatser. Därför vill vi att skolor och andra kommunala lokaler som bara används dagtid ska öppnas kvällstid för att kunna möjliggöra föreningsverksamhet. Det behöver skapas ett enkelt bokningssystem som möjliggör detta.

För att fånga upp ungdomar och få dem att engagera sig i kultur- och idrottsverksamhet behöver deras fritid kartläggas. Här kan fritidsgårdarna medverka och deras roll stärkas. Det behövs också fler fritidsgårdar, helst en i varje stadsdel.

Vi anser också att kommuner måste samverka. Det måste bli lättare för föreningar som har ungdomar från olika kommuner som deltagare att få ett samordnat stöd. Vi vill se över och helrenovera lekplatser för de mindre barnen samt skapa platser för de lite äldre t.ex. skateramper.

Centerpartiet vill:

- erbjuda olika typer av fritidsaktiviteter
- göra det lättare för människor att engagera sig i föreningsliv över kommungränser
- verka för förlängda öppettider på våra fritidsgårdar

15.3 Friskvård för seniorer

Många av våra äldre har en föreningsvana, det är därför lämpligt att de är med och driver de seniorträffar som finns samt att dessa blir fler i våra stadsdelar. I den kommunala seniorverksamheten ska lättare träning och friskvård ingå. Kommunens gemensamma verksamhet tillsammans med gymnastik och idrottshögskolan GIH är en viktig del i detta.

Centerpartiet vill:

- verka för fler föreningsdrivna verksamheter för seniorer
- arbeta för att minska ensamheten hos seniorer, exempelvis med hjälp av föreningsaktiviteter

15.4 Kultur och nöje

För att Solna ska vara en attraktiv stad behövs bland annat en satsning på mer offentlig konst, gärna med en satsning på lokala konstnärer. En satsning på fler skolbibliotek är viktig eftersom det påverkar ungdomars läsförståelse.

Ett alternativ Centerpartiet föreslår är ett mobilt bibliotek. Vårt förslag är att i samverkan med biblioteket ha en eldriven bokbuss som regelbundet besöker de skolor som saknar eget bibliotek. Den bör också besöka äldreboenden då många äldre kan ha svårt att ta sig till ett bibliotek.

För att möjliggöra att fler unga tar del av kulturlivet bör kulturskolan vidga sin verksamhet, om möjligt sprida verksamheten till olika stadsdelar. Vi vill också se att en scen för kulturevenemang och fler platser för lokala konstutställningar.

Centerpartiet vill:

- införa en eldriven bokbuss som besöker skolor och äldreboenden
- verka för mer gatukonst på lämpliga platser
- utveckla kulturskolans verksamhet
- skapa en scen för kulturevenemang och uppträdande samt platser för lokala konstutställningar

15.5 Kulturmiljö

I Överjärva gård har kommunen en plats med både natur- och kulturupplevelser. Den bör stärkas genom upprustning och satsning på dessa värden. Centerpartiet vill också möjliggöra att kunna använda "Rödingarna" för föreningsverksamhet t.ex. scouting eller liknande.

Ladugården på Överjärva gård kommer att rustas upp utväntigt. När renoveringen är klar vill vi att lokalen ska användas till verksamhet som bidrar till en levande Överjärva gård. Det kan exempelvis vara som gårdsrestaurang, festlokal, gårdsbutik, café eller liknande.

Centerpartiet vill också behålla biografen i Råsunda. Den är ett viktigt kulturarv som vi behöver skydda.

Centerpartiet vill:

- genomföra en satsning på Överjärva gård som frilufts- och kulturcentrum
- att ladugården på Överjärva gård används till verksamhet som bidrar till en levande Överjärva gård
- verka för att biografen i Råsunda fortsätter vara i drift

15.6 Idrott och anläggningar

Solna profilerar sig som en idrottsstad och har många anläggningar för framför allt fotboll. Här anser vi att det behövs en breddning med satsning på fler områden, exempelvis friidrott. Vi behöver också se till så att resursfördelningen inte är eller blir könsdiskriminerande.

En jämlik och jämställd idrott handlar om allas möjlighet att delta, att alla har god tillgång till träningstider och att alla oavsett identitet eller bakgrund möts på ett inkluderande sätt. En förutsättning för detta är att det finns bra ledare, att de som avsätter sin fritid får utbildning och redskap för att möta de unga på rätt sätt.

Idrotten har som många andra verksamheter påverkan på vår miljö. Därför är det viktigt att ständigt följa upp och minska energiförbrukningen, hitta miljövänligare material till konstgräsplaner och liknande.

I många hem kan det finnas idrottsutrustning som inte används. Centerpartiet vill göra det lättare att byta eller låna ut utrustning. Vi vill därför fortsätta utveckla satsningen Solna Sport och Lek, som arbetar med detta.

Centerpartiet vill:

- arbeta för en jämställd och jämlig idrott för alla
- stödja arbetet för ett hållbart ledarskap i våra lokala föreningar
- tillsammans med föreningarna arbeta för miljömässigt hållbar idrott